

A billarda na actualidade

REVISTAGALEGA
DE EDUCACIÓN
PUBLICACIÓN DE NOVA ESCOLA GALEGA

ISSN: 1132-8932
Páx. 71-73

Daniel Rodríguez Saavedra

Xogador da Liga Nacional de Billarda (LNB)

Membro da Asociación Cultural e Deportiva O Varal

ovaral@hotmail.com

Patrimonio Lúdico Galego

No ano 2005, un fato de amigos que de cando en vez viñan organizando competicións de billarda deciden fundar a Asociación Cultural e Deportiva O Varal co gallo de recuperar xogos tradicionais, e nomeadamente o xogo da billarda.

Dado que as normas do xogo son moi diversas dependendo de onde se xogue, O Varal fai unha serie de modificacións tanto nas regras como no formato de xogo tratando de conservar a esencia primitiva do mesmo (golpes, lanzamentos...) e posibilitando que as competicións se fagan dun xeito máis dinámico e acorde cos tempos.

Cun regulamento unificado, O Varal espalla os torneos por distintas parroquias e concellos co gallo de reunir adictos, e organiza unha serie de viaxes para xogar en Avilés (Asturias), Cedeira (A Coruña) e Meaño (Pontevedra), os cales teñen tal éxito de afluencia de público e xogadores, que dan o empuxe definitivo para crear a LNB (Liga Nacional de Billarda).

Dende aqueles primeiros tempos, temos percorrido un longo camiño ata o día de hoxe, no que cremos que a billarda está consolidada en case todo o territorio galego, de xeito que se xogan ligas regulares en tres das catro provincias. Unicamente na provincia de Ourense non se conseguiu ata o momento ter unha liga regular.

O éxito do xogo da billarda tivo o seu maior recoñecemento cando á Asociación O Varal lle foi concedido o Premio a mellor iniciativa do deporte tradicional na gala dos Premios Nacionais do Deporte Galego 2006-07, que se celebrou no teatro Rosalía de Castro da Coruña o venres 30 de novembro de 2007. Alí, entre os mellores deportistas galegos, Xermán Viluba, un dos pioneiros nesta teima da billarda, pronunciou un pequeno

descoñecido para a inmensa maioría deles. Sempre controlados por varios xogadores habituais, coñecen e practican o xogo da billarda e comprobamos de primeira man que *outro deporte é posible*.

A Asociación *O Varal* está a facer un gran labor educativo e de recuperación no que a influencia dos pais e nais dos cativos non é allea ao espallamento lento pero constante da billarda. Paesíñamente, este movemento comeza a ser tamén recoñecido polos medios de comunicación que, se nun principio nos vían como un fenómeno extraordinario, agora xa nos ven como unha realidade cotiá.

Queda moito por facer, a falta de lugares axeitados para a práctica da billarda é unha realidade, como tamén o é ás veces a falta de implicación dos educadores nalgúns centros. Aí é onde está o verdadeiro campo de traballo para a recuperación dos xogos tradicionais e da nosa identidade deportiva. Dende *O Varal* seguiremos poñendo todo o esforzo e corazón neste proxecto no que cremos e do que gozamos. ■

pero emotivo discurso no que, entre outras cousas, dixo:

"Somos orgullosos deportistas, galegos e galegas, herdeiros da furia e da carraxe duns antepasados esnaquizados pola historia. O día de hoxe, coma o ferro quente na pel das bestas bravas, quedará marcado como o día no que o deporte da billarda saíu para nunca máis volver á angustiada cova do esquecemento".

Para asegurar un futuro billardeiro organizanse mostras e seminarios en escolas e institutos, nos que participan os cativos masivamente, tendo a ocasión de pórse en contacto cun xogo

FORMATO ABREVIADO DAS REGRAS DE XOGO

FUNDAMENTO DO XOGO

O xogo consiste en tratar de chegar coa billarda ata o varal antes ca o teu contrincante, utilizando para o mesmo golpes que imos dandol co palán na billarda, despois de levantala do chan co mesmo e golpeala posteriormente no aire para enviala cara ao varal.

Material e medidas regulamentarias

Terreo de xogo: 50 x 20 m, adaptándose en todo caso á pista dispoñible en cada aberto (normalmente pista de fútbol sala, tenis ou baloncesto)

Varal: Dous postes situados a 3,60 m un do outro (pode ser unha portería de fútbol sala ou balonmán na que non conta o traveseiro). Se a billarda vai entre os dous postes, á altura que sexa, é punto válido.

Zona de saque: Un cadrado de 60 x 60 cm marcado no extremo do terreo de xogo oposto ao varal.

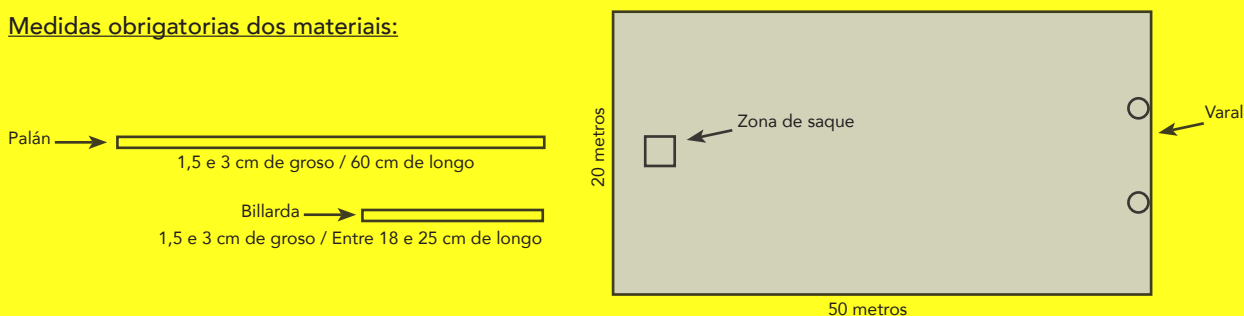
Palán: É o pau co se que golpea. Debe de ter 60,00 cm de longo e un diámetro entre 1,50 e 3,00 cm.

Billarda: É o pau que recibe o golpe. Debe medir entre 18,00 e 25,00 cm de longo, cun diámetro entre 1,50 e 3,00 cm.

NORMAS DO XOGO

O xogo realízase nun campo de forma rectangular e cunhas medidas de 50 metros de longo por 20 metros de ancho. O campo ten marcadas as medidas cunha liña que une os puntos todos do mesmo. Ao mesmo tempo, nun dos laterais de 20 metros ten marcado no centro un cadrado de 60 cm X 60 cm, denominado zona de saque. No outro lateral está marcado o varal, que ten unha medida de 3,60 metros de lonxitude. O varal non posúe traveseiro, polo que prolongaremos a liña imaxinaria dos postes.

Medidas obrigatorias dos materiais:

XOGAMOS

Os palanadores sitúanse na zona de saque, cada un co seu palán e mais coa súa billarda. A orde de lanzamento será alternativa.

O primeiro palanador sitúa a súa billarda no chan e sobre a zona de saque. Co palán suxeitado coa man temos que golpear a billarda nun dos seus extremos para que esta brinque polo aire e así poder baterlle de novo antes de que caia ao chan. No lanzamento trataremos de que a billarda colla a dirección do varal. Cada xogador só ten unha opción de golpeo válida, polo cal se o xogador golpea a billarda no chan e esta non se levanta, considérase opción de tiro, polo que pasa a quenda ao contrincante. Se a billarda se levanta do chan pero non a golpeamos no aire, sucede o mesmo, pasa a quenda ao contrario. Calquera situación na que a billarda é tocada polo palán está considerada como lanzamento, tanto se é un bo lance como se é malo. A billarda nunca se pode golpear desde que toque no chan despois de ser levantada, pero mentres non o toque, podémola golpear no aire tantas veces como a nosa habilidade nolo permita.

No primeiro lanzamento o xogador pode chegar a conseguir introducir a billarda no varal, acción que se denomina varado. Se isto sucede, o xogador adversario tería que facer a mesma xogada para empatar a partida, pois en caso contrario a partida xa ten gañador. Se o primeiro lanzamento non consegue ser varado, o palanador fai o seguinte lanzamento dende o sitio no que a billarda se detén despois de ser lanzada. Está prohibido mover, parar ou desviar a billarda intencionadamente mentres a mesma está rodando. Se este mesmo lanzamento, ou calquera outro, sae por fóra da pista, o seguinte faise dende o punto da liña por onde a billarda se bote fora, nunha acción que se denomina saque de banda. Só podemos sacar de banda cando a billarda, despois de ser lanzada, toca polo menos unha vez dentro da pista, porque se o lanzamento sae fóra directamente, vólvese ao sitio de onde lanzamos. Se o lance sae pola liña de fondo, a billarda volve situarse no mesmo sitio de onde se lanzou, toque ou non toque na pista antes de botarse fóra.

No caso de que unha billarda cae, ou para xusto na liña de banda ou na liña de varal, só se considera que está fóra ou dentro respectivamente, cando a billarda supera por completo a liña, tendo que estar todo o corpo da billarda do outro lado.

Como xa dixemos, a orde de tiro é alternativa, e gaña a partida aquel xogador/a que consegue meter a billarda por entre o varal antes ca o seu contrincante, usando sempre o mesmo número de lances ambos os dous palanadores. Pode darse o caso de que unha partida quede en empate, sempre que no mesmo número de golpes os palanadores metan as súas billardas no varal.

Está completamente prohibido xogar a pasiva, é dicir, demorar a consecución de carreira en espera do contrincante, podendo consideralo o comité arbitral como carreira nula e sen valor de puntuación.